www.svoboda-news.com

Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. Ч. 153 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 15-го СЕРПНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 15, 1981 No. 153. VOL. LXXXVIII.

МІЖНАРОДНА АМНЕСТІЯ ЗАХИЩАЄ Р. РУДЕНКА

Лондон, Англія. — Міжнародна Амнестія, інтернаціональна організація, осідок якої міститься тут, і яка займається пильнуванням дотримування людських прав скрізь у світі, взяла Раїсу Руденко під свою охорону як в'язня сумління, і тепер якраз підготовляє її справу для оборони, опрацьовуючи й збираючи матеріяли про дружину заарештованого основника і першого голови Української Гельсінкської Групи в Києві Миколи Руденка. Р. Руденко заарештовано теж у Києві 15-го квітня цього року.

Статус в'язня сумління з Міжнародної Амнестії означає те, що Раїсу Руденко зможуть взяти під свою активну оборону певні групи Міжнародної Амнестії і розпочати в її справі різні заходи, метою яких буде боротися за її звільнення з арешту. Процедура адоптування Раїси Руденко Міжнародною Амнестією розпочалася відразу, як тільки стало на Заході відомо, що вона „зникла" 14-го квітня, а 15-го квітня — насправді була заарештована. Ця процедура звичайно триває певний час, власне кілька місяців.

В цей самий час, не знаючи, що з нею сталося, два конгресмени з Американського Конгресу, Чарлз Доґерті та Браєн Доннелі, обидва члени Ад гок Комітету для Балтицьких країн і України, скликали „спеціяльний конгресовий ордер" у Палаті Репрезентантів, щоб заохотити Конгрес вглянутися в справу її місця перебування. Багато конгресменів обізвалося в її обороні і їхнє число постійно зростає. Раїсу Руденко обвинувачено в „протисовєтській агітації і пропаганді" за її підтримку караного й мученого мужа, якого вона не вирікається, хоч цього вимагало від неї всілякими підступними діями несамовите КҐБ.

У Римі відбувся курс постійного дияконату

Рим, Італія (Ю. М.). — В днях від 1-го до 31-го липня тут, в Українському Католицькому Університеті, відбувся 1-ий семестр курсу постійного дияконату.

Курс, затверджений Собором Помісної Української Католицької Церкви минулого року, відбувався в обителі Чину Студитів у Кастель Ґандольфо. Манастирська атмосфера й холодніший підгірський клімат сприяв у великій мірі навчальним зайняттям. Всіх курсантів було 17, в тому числі з Америки — 6, з Канади — 5 і з Англії — 6. Курс складається з трьох семестрів, що відбуватимуться в липні кожного року. Викладачами є спеціялісти поодиноких ділянок богословії: богословію догматичну викладав Архиєпископ Мирослав Любачівський; богословію сакраментальну — о. д-р Іван Дацько; еклезіологію — архимандрит д-р Любомир Гузар, ЧСВ.; Святе Письмо — о. д-р Петро Качур; історію Вселенської Церкви — о. д-р Іван Хома; катехитику — о. д-р Іван Музичка; літургіку й старослов'янську мову — о. д-р Рафаїл Турконяк, ЧСВ.; і церковний спів та устав — о. Ґліб Лончина, ЧСВ.

В наступних семестрах передбачується крім згаданих слідуючі предмети: моральна й пасторальна богословія, христологія, канонічне право й гомолетика.

Слід згадати, що господарські справи й кухня були під зарядом Сестер Василіянок.

В часі тривання курсу відвідував Студіон Блаженніший Патріярх Йосиф і живо інтересувався проблемами навчання. При кінці Патріярх Йосиф вручив всім студентам свідоцтва, як рівнож виголосив до них відповідне слово. По неділях і у дні вільні від викладів студенти оглядали історичні пам'ятки Вічного Міста й молилися над могилами Первоапостолів святих Петра і Павла і св. Йосафата. Вони відвідали також всі релігійні українські установи в цьому центрі християнського світу.

СОБОР УЄО ВІДЛОЖЕНИЙ НА НАСТУПНИЙ РІК

Атланта, Джорджія. (ПС УЄО). — З організаційних причин, що їх спричинив поштовий страйк в Канаді, Головна Управа Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці постановила відложити цьогорічний Собор УЄО та відбути його наступного **року таки в місті Торонто.**

Скачи, „малоросе", як московський шовініст каже...

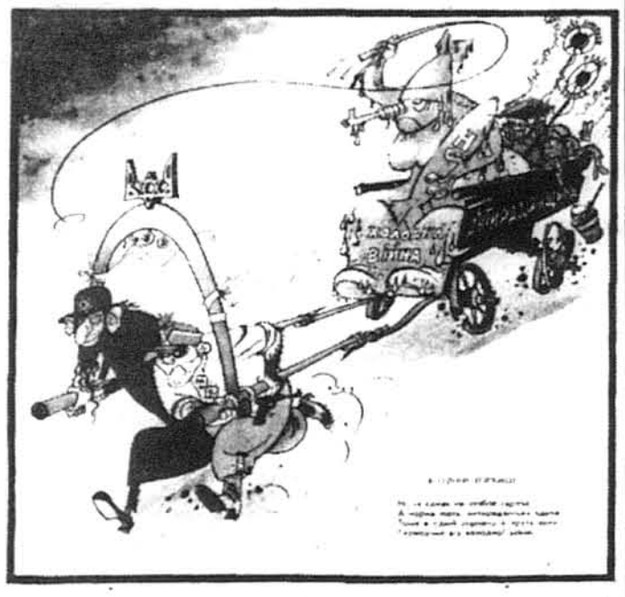

Не треба було довго чекати на відгомін на новозасноване в Ізраїлі Товариство Єврейсько-Українських Зв'язків, як і українсько-жидівського діялогу, що в останньому часі лунає зі сторінок преси, викладових та доповідальних заль скрізь на поселеннях українців, особливо у Північній Америці. Поява на Заході звільнених з совєтських тюрем громадян України жидівської національности, багатьох з них — діячів української культури, сприяла незвичайно позитивному напрямкові цих розмов і контактів поміж інтелектуалами обох народів, українського і жидівського, і це, бачимо, схвилювало до безтями окупанта України, який своїм борзописцям і борзокарикатуристам дав „соцзаданіє" — зареагувати на цю справу. Цю реакцію ми і бачимо на репродукції із (заголовної) сторінки київського „Перця" за червень 1981 року. (Див. редакційна в цьому числі на сторінці 2-ій).

ПОЛОВЧАКИ ВІД'ЇХАЛИ ДО СССР

СПРАВУ ВОЛОДИМИРА ВИРІШУВАТИМЕ СУД

Чикаго, Ілл. — Ассошієйтед Пресс й інші пресові агентства поінформували, що батьки Володимира і Наталії Половчаків, які не бажали повертатися разом з батьками до Совєтського Союзу і отримали від Уряду ЗСА політичний азиль в цій країні, вже покинули Америку і повернулися до СССР. На летовищі в Москві старших Половчаків вітали офіційні чинники уряду Української ССР, грала оркестра і відбувались інші паради, щоб, як кажуть деякі кореспонденти, підкреслити їхню прив'язаність до спільної батьківщини.

Натомість доля Володимира Половчака ще й досі не вирішена. Департамент справедливости погодився не вмішуватись у справи суду і якщо б, наприклад, суд вирішив віддати Володимира під опіку батьків і відіслати його без волі до СССР, то Уряд не ставитиме спротиву.

Адвокат Володимира Юліян Куляс, заявив кореспондентам, що рішення Департаменту справедливости його дуже здивувало і розчарувало, бо воно заперечує раніше урядове рішення про надання політичного азилю Володимирові. Адвокатові Кулясові було сказано речниками Департаменту справедливости, що інтереси батьків заступатиме тепер Американська унія громадських свобід, і що Уряд не інтервеніюватиме, якщо батьки дібються права опіки над сином в суді. Названа унія, як відомо, вже від самого початку заступала думку, що Уряд не має права вмішуватись у цю справу, бо аплікант є малолітним хлопцем. Цю справу адвокати Володимира передати до вирішення апеляційному судові в стейті Ілліной і рішення в тій справі повинно запасти за два-три місяці. „Якщо випаде в користь батьків, — заявив Ю. Куляс, — ми внесемо апеляцію до найвищого стейтовог суду". Про домовленість між Американською унією громадських свобід і Департаментом справедливости адвокат Ю. Куляс довідався з листа написаного до нього згаданим Департаментом.

У розмові з кореспондентами Куляс підкреслено заявив, що Володимир рішуче бажає залишитися в ЗСА і що всякі урядові комбінації треба вважати „продажею Володимира", якому вже раніше цей Уряд надав право політичного азилю, а тепер йдеться тільки про рішення у справі його сталого перебування в цій країні. При тому він додав, що він є в посіданні даних, що старші Половчаки Михайло і Анна були зручно вманевровані совєтськими чинниками в цю аферу і використані органами КҐБ, як інструмент в загальній грі.

Справу Половчаків тут в ЗСА особисто веде третій секретар совєтської амбасади у Вашінґтоні Пйотр М. Прілепський. При виїзді батьки нібито мали заявити, що вони бажають повороту „малого Володимира". Цю заяву розповсюджує тепер Унія, речники якої кажуть, що Половчаки мусіли передчасно виїхати з огляду на „нервове напруження і пережиття" у Чикаго.

ЗАКІНЧИЛИСЬ НАРАДИ ЦК ПОРП

СИТУАЦІЯ В ПОЛЬЩІ ДАЛІ КРИТИЧНА

Варшава, Польща. — Перший секретар Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії Станіслав Каня закрив формально наради Центрального Комітету цієї партії пересторогою про можливість „кровавої конфронтації", якщо хвиля негативної настанови робітництва до компартії і уряду не ущухне.

Він дякував також Совєтському Союзові і генеральному секретареві ЦК КПСС і голові Президії Верховної Ради СССР Леонідові І. Брежнєву особисто за уділення чотирьох більйонів долярів економічної допомоги в цьому році і висловив сподівання, що він скоро відвідає совєтського лідера у його літній резиденції в Криму, де кожного року збираються комуністичні головачі сателітних держав. Західні дипломати і політичні спостерігачі кажуть, що тим разом Каню супроводжатиме до Криму прем'єр-міністер польського уряду Войцєх Ярузельскі, який є рівночасно міністром оборони.

Також інформують, що Каня зустрінувся на короткій розмові з примасом Польської Римо-Католицької Церкви Юзефом Ґлємпом і, знаючи, яку велику силу має Церква в Польщі, намагався переконати церковні чинники, що вони повинні допомогти знайти політичний компроміс між урядом і зорганізованим робітництвом.

Вільна профспілка „Солідарносьць" закликала також робітників, щоб вони додатково відробили вісім субот в цьому році для збільшення продукції вугілля та сільськогосподарських продуктів та пожвавлення торгівлі Польщі із закордонними країнами

У висліді наради в Ґданську появився комунікат вільної профспілки у якому закликається до демократизації країни і перебудови цілої економічної структури. Натякається також в комунікаті про децентралізацію економії і більшого права робітників в управлінні підприємствами. Документ також вимагає, щоб парлямент і міські ради були дійсними репрезентантами народу і народом вибирані.

Вміжчасі польські і східньонімецькі військові частини розпочали у північно-західній Польщі спільні маневри, які у доповненні до маневрів совєтської морської фльоти на Балтицькому морі, мають продемонструвати мілітарну силу Варшавського Пакту, здібного здушити всякий внутрішній спротив.

ЧУЖИНЕЦЬКІ КОНТРОЛЕРИ ВІДКИДАЮТЬ БОЙКОТ

Амстердам, Голляндія. — Тут відбулася конференція міжнародної федерації контролерів летунського руху, яка розглянула справу нелеґального страйку американських контролерів та питання симпатизуючого з ними бойкоту американських літаків контролерами інших країн. Конференція висловилася проти бойкоту й інших подібних заходів. В суботу, 22-го серпня відбудеться чергова конференція для розгляду питання американського страйку, якщо до того часу він ще триватиме.

Нелеґальний страйк американських контролерів летунського руху виявив всі слабості й небезпеки, які можуть виникнути з такого нерозважного кроку. Страйк цей викликав величезне замішання й хаос не тільки в летунському персональному й товарному транспорті, але загрожував паралічом різних ділянок господарського життя і суспільних функцій. Коли ж до нього почали прилучуватися зі симпатії контролери летунського руху інших країн, хаос почав швидко поширюватися і на інші країни. Уряд різних країн на чолі з Канадою заявили, що вони ні в якому разі не можуть толерувати того, тим більше, що страйк американських контролерів був різними законами й регуляціями, а також судовим присудом заборонений, і інші країни фактично підтримували б нелеґальні й заборонені законом акції.

Після повороту канадських контролерів до контролі літаків між Европою й ЗСА почали повертатися нормальні стосунки, а після відхилення загрози бойкоту американських літаків на інших летовищах ця нормалізація приспішилася. Вміжчасі закиди американських контролерів, що без них лети в американському повітряному просторі й рух на летовищах будуть небезпечні, не оправдалися. Рух на летовищах та лети в американському просторі відбуваються в повному порядку й не слідно ніякої додаткової загрози, викликаної відмовою дотеперішніх контролерів від праці.

Американські урядові чинники на чолі з президентом Реґеном категорично відмовляються від будь-яких переговорів з контролерами, які покинули працю, коло 10,000 з них уже дістали формальні звільнення з роботи. Процес реорганізації контрольної системи на терені ЗСА проходить далі з успіхом. Заінсталювання нових компюторів вже в близькому часі уможливить удосконалення контролі й керування летунським рухом.

ПАПА ВИЙШОВ З ЛІЧНИЦІ

Ватикан. — Після успішного переведення другої операції в тому самому шпиталі, де відбулася перша операція негайно після його поранення турецьким терористом, Папа Іван Павло II покинув шпиталь і переїхав до літньої резиденції у Кастель Ґандольфо.

Головний лікар шпиталю Джемеллі, д-р Емільйо Трасальті, пояснив, що треба буде два місяці реконвалесценції, заки Папа повернеться до повного здоров'я і зможе виконувати всі функції. Папа тепер почувався значно краще в шпиталі, як після першої операції. Він поволі входить в рутину виконування своїх обов'язків, але ще далеко до тих усіх функцій, які він виконував раніше.

Друга операція відбулася на бажання папи, хоч на протязі довшого часу могло було прийти до природнього зросту перерваних кишок, та це внеможливило б його ширшу діяльність на довший час. В часі перебування в шпиталі Папа обмежений тільки до користування вузьким простором, у якому йому вільно порушуватися. Зв'язане це, як з вимогами приходу до здоров'я, так і з потребами безпеки. Незабаром безпека Папи та його найближчого окруження буде зреорганізована й зміцнена.

У світі

МАЙОР ТАЙВАНСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО летунства Гуанґ Че-ченґ, прибув із своїм літаком на одне з летовищ КНР і попросив права залишитися на континенті. Після полагоди всіх формальностей майор Гуанґ виступив перед двотисячною групою людей недалеко летовища й пояснив їм, чому він покинув Тайван і прибув на китайський суходіл. Він зазначив, що патріотичні й військові національні мотиви та бажання бути з китайським народом штовхнули його до опущення острова Тайвану й прибуття з літаком до континентального Китаю. На закінчення він сказав: „Я найевно виправдаю надії покладені на мене, що ними наділив мене китайський народ і моя батьківщина". Згідно з обов'язуючими приписами майор Гуанґ отримав нагороду від пекінського уряду — 433,000 долярів та відповідну його ранзі позицію в китайському військовому летунстві. Офіційні військові чинники Тайвану поінформували зі свого боку, що майор Гуанґ збився з дороги і був змушений приземлитися у КНР.

В ІТАЛІЇ ПОЛІЦІЯ АРЕШТУВАЛА ЧОТИРЬОХ фальшивників грошей. Ті фальшивники спеціялізувалися у фальшуванні американських долярів, а також різних інших цінних паперів, а між ними подорожніх чеків різних фірм. В часі ревізії в приміщенні арештованих знайдено доляри й інші цінності на більше як мільйон долярів, що їх сконфісковано. Так само сконфісковано дві модерні друкарські машини, спеціяльно спрепаровані для фальшування грошей.

УРЯДОВІ ЧИННИКИ РЕСПУБЛІКИ КОЛЮМБІЯ знайшли докази на те, що уряд Куби школить партизан до Колюмбії та допомагає їм туди дістатися, а відтак підтримує їх усякими засобами у збройній боротьбі. Уряд Колюмбії офіційно запротестував перед Кубою за таке поступування й то в часі, коли Куба та Колюмбія утримують дипломатичні стосунки, а уряд Куби намагається переконати правління Колюмбії у своїй приязні й дружбі. Кубинський амбасадор пробував оправдати Кубу й заявив, що кубинський режим уважає своїм обов'язком допомагати усім лівим силам у їхній боротьбі за здобуття влади. Після цього Колюмбія прогнала всіх кубинських дипломатів, а президент тієї країни Джуліо Сізар Аяля заявив: „Відтепер Середня Америка і караїбські країби є для Колюмбії першочерговою справою. Кубинський амбасадор сказав мені, що Куба є морально зобов'язана давати підтримку всім лівим партизанським силам. Для мене це не було оправданням, але звичайне признання до вини".

О. ШАМБЕЛЯН Р. МОСКАЛЬ НАЙМЕНОВАНИЙ НА ЄПИСКОПА-ПОМІЧНИКА

Єпископ-номінат Роберт Москаль

Філядельфія, Па (Митрополичий Ординаріят). — Архиєпископ Митрополит Стефан Сулик повідомляє, що Папа Іван Павло II найменував о. шамбеляна Роберта М. Москаля, дотеперішнього канцлера Філядельфійської митрополії і пароха катедральної парафії, титулярним єпископом Агатополісу і єпископом-помічником філядельфійської Української Католицької Архиєпархії.

Ця номінація є у висліді пропозиції Першого Синоду українських католицьких єпископів, що відбувся у Римі минулої осени під проводом Патріярха Йосифа Сліпого.

Єпископ-елект Р. Москаль народився в Карнеґі, Па., 24-го жовтня 1937 року. Його батьки, Василь і Євгенія, з дому Попівчак. Школу закінчив в Українській католицькій семінарії, у Стемфорді, де одержав ступінь бакалавра.

Богословські студії закінчив в Українській католицькій семінарії і в католицькому університеті у Вашінґтоні, де в 1963 році одержав ліценціят святої богословії. Висвячений 25-го березня 1963 року. Душпастирював у парафії Воррінґтон, Мелроз Парку і в катедральній парафії у Філядельфії.

Прибув другий транспорт французів з Ірану

Париж, Франція. — Прибуття другого літака з французькими дипломатами й громадянами, які перебували в Ірані, значно успокоїло нервозне очікування з приводу непевного майбутнього, яке очікувало їх у тій країні. На чолі прибулих був амбасадор Франції в Ірані Ґі Георґі, а в амбасаді в Теґрані залишилося тільки чотири особи на чолі з секретарем амбасади, який перебрав її керівництво.

Приїзд другого транспорту французів з Ірану не полагодив конфлікту між обидвома країнами. Навпаки, після приїзду французів на чолі з амбасадором й усунення небезпеки їхнього схоплення чи ув'язнення, як це було з американцями, Франція зможе твердше визначувати свою політичну лінію супроти Ірану. Одним з моментів, якого вона не зможе уникнути, це відповідь президента Ірану Мохаммеда Алі Раджая на ґратуляційну телеграму до нього після його вибору на президента, яку вислав президент Франції Франсуа Міттеран.

Раджай у відповіді на ту ґратуляцію не тільки напав на Францію і її політику, але й образив президента Франції, називаючи його „брехуном". В додатку до цього Іран опублікував текст тієї відповіді й таким чином зробив її публічною, отже французи промовчати її не зможуть. В Ірані залишилося ще тільки кільканадцять французів та згадані чотири дипломати, отже їхня присутність там не може значніше впливати на свободу рухів і виступів французького уряду.

Колишній президент Ірану Абольгассан Бані-Садр і інші іранці дістали дозвіл на перебування в тій країні під умовою, що вони не виступатимуть політично. Одначе наступають події, які змушують тих іранців виступати публічно у власній обороні. З доручення і за гроші урядових чинників Ірану група іранців, які виступають під різними колективними назвами, як організація, чи комітет, поширюють агітаційну літературу проти Бані-Садра і інших іранців, втікачів з Ірану. Останньо група іранців примістила на всіх автах містечка, де перебуває Бані-Садр, та розкинула в різних публічних місцях листівки з різними нападами й обвинуваченнями колишнього президента. Заатаковані, а зокрема Бані-Садр вимагають права оборонитися перед нападами, в чому їм буде важко відмовити.

В Америці

РЕАҐУЮЧИ НА РІШЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА РОНАЛДА Реґена розпочати масову продукцію невтронної бомби, Совєтський Союз, почерез своє пресове агентство ТАСС, закинув Урядові ЗСА, що він пішов шляхом підготови до справжньої війни з ужиттям атомової зброї. Совєтський коментатор в газеті „Правда", Віктор Корнілов, пішов ще дальше: він твердить, що З'єднані Стейти Америки вже в 1945 році започаткували таку акцію підготови до війни, кидаючи бомби на Наґасакі і Ґірошіму в Японії. Правда, він згадав, що ця акція була припинена в 1970-их роках, але це сталося на його думку завдяки тискові публічної опінії на уряд президента Джіммі Картера.

ДВА ВІЙСЬКОВІ ТРАНСПОРТОВІ ЛІТАКИ ТИПУ С-141 перевезли з гір біля Колорадо 128 перестарілих, але все ще смертоносних ґазових бомб, які у випадку використання наносять страшного удару військовим частинам чи цивільному населенню, бо їхня дія полягає на паралізуванні людського організму. Бомби були перевезені до військових магазинів на пустині у стейті Юта, 45 миль від міста Солт Лейк Сіті. У загальному перевезуть 888 таких бомб.

ЗАСТУПНИК ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ ДЛЯ міжамериканських справ, а зокрема справ Латинської Америки, Томас О. Ендерс, який перебуває тепер в Нікарагуа, відбув там першу розмову з представниками тамошнього режиму. Він передав сандіністам становище Уряду З'єднаних Стейтів Америки заявляючи, що нормалізація відносин між ЗСА і Нікарагуа та відновлення американської економічної допомоги є можливі тільки тоді, якщо Нікарагуа заперестане перепачковувати зброю для повстанців в Ель Сальвадорі й до інших латиноамериканських держав. Інша справа, яка турбує Уряд президента Роналда Реґена це посилене зброєння самої Нікарагуа і її тісне пов'язання з кубинським комуністичним режимом

ІРАНСЬКИЙ ІСЛЯМСЬКИЙ РЕЖИМ продовжує свої виступи проти французького уряду. Особливо дістається президентові Франції Франсуа Міттеранові. Новий президент Ірану Махоммед Алі Раджай використав навіть ґратуляційну телеграму президента Міттерана до нього з нагоди, коли його обрано президентом Ірану. У своїй відповіді Раджай заатакував Францію і особисто президента Міттерана за те, що вони „творять змови проти революції іранської нації при допомозі інтернаціонального сіонізму й імперіялізму". Крім цього іранський уряд продовжує наштовхувати іранську пресу на протифранцузькі виступи, а вуличну товпу на протифранцузькі демонстрації. Інтеранціональні й французькі засоби масової інформації дивуються, в чому є причина такого поступування. Тим більше що Іран так дуже потребує приятелів серед більших держав світу. Бо спротив проти ісламського режиму перекинувся з Ірану на іранські громади у світі. Іранці в різних країнах світу почали акцію проти „масакри, яку чинить Хомейні", якого вони лають різними словами.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Заболіло...

Відомий ілюстрований гумористичний і „гумористичний" журнал „Перець", який дотепно висміває дрібноту з совєтських апаратчиків, різних „голів колгоспу", що завжди „перекрученням на місцях" геніяльної й непомильної лінії партії винні в усіх тисяча і одній ваді совєтської системи, час від часу „оскалює зуби" і на українців у вільному світі. Ці українці не дають спокою совєтам тим, що існують, діють і борються словом, пером, хвилею в етері й іншою зброєю, яка тільки доступна їм, з усім тим, що йому ім'я — большевизм, що йому ім'я — окупація України совєтами.

Особливо хвилює Москву і її, з дозволу сказати, українських вислужників можливе порозуміння, а то й співпраця українців з могутньою жидівською діяспорою, що в останніх часах розпочалося на континенті Північної Америки, особливо під час одномісячного тут перебування журналіста і діяча з Ізраїля Якова Сусленського, основника і голови нещодавно посталого Товариства Єврейсько-Українських Зв'язків у Ізраїлі. Тепер постало відповідне Товариство тут, Ад гок комітет в ЗСА. Згодом, можливо, постане подібне Товариство у Канаді, де Я. Сусленський поклав цьому підвалини.

І так у числі „Перця" за червень на обкладинці на всю сторінку намальована у відповідних кольорах ілюстрація до цих відвідин Я. Сусленського.

Ілюстратор не забув про знак доляра, який тут рясно виступає, і про цікаве переплетення Давидової зірки з Тризубом. Це зроблено в цей спосіб, що в обрамуванні з тризуба замість його центрального зубця поставлено шестикутню зірку.

Переплетення двох державних емблем, емблеми національного Ізраїля й національної України, розміщене на найвищому місці дуги, яку вживається при запряганні коня до воза. Є тут і національні кольори.

Відразу видно, що найбільше стурбувалися київські вислужники московських зверхників України тим, що це вперше, відколи розпочалися розмови поміж жидами і українцями з ініціятиви Я. Сусленського, брали участь у товариських розмовах кілька офіційних високих урядовців ізраїльської амбасади в ЗСА та представники Американсько-Жидівського Комітету, особливо чікаґський і нюйоркський консули. А з українського боку, як ми знаємо з обширних репортажів з української й іншої преси, брали участь у розмовах і зустрічах з Я. Сусленським, а через нього і з його товариством, офіційні представники зорганізованої української громади в Північній Америці: установи наукові, які гостили цього гостя з Ізраїля, Братські союзи, Особливо Народний Союз, та політичні організації, від демократів починаючи і на націоналістах кінчаючи.

Ось це все нове у критично потрібних і українцям і жидам відношеннях не поминула відмітити ця „гумористична" совєтська рептилька „на украинском языке", з відповідним текстом, а навіть з чотирирядковим віршилищем. Вгорі згадану ілюстрацію „красить" цитата з газет: „Українські буржуазні націоналісти й міжнародний сіонізм дедалі більокуються на спільній платформі оскаженілої антирадянщини", а внизу під заголовком „В одній упряжі" такий текст: „Ні, їх єднає не любов гаряча, А чорна лють, антирадянська вдача; Тому в одній упряжці й пруть вони Скрипучий віз холодної війни".

Все це і багато іншого свідчить про те, що нас совєтчики бояться; свідчить про те, що українські патріоти і жидівські ентузіясти українсько-жидівського порозуміння йдуть правильним шляхом, що ми знаємо і без „Перця" та його гідних жалю гумористів, які мусять виконувати замовлення окупанта: „Скачи, враже, як пан каже", обклепуючи неперебірливо не тільки українську еміграцію, а все інше, яке повинне було б бути святе для кожного українця, навіть підсовєтського: герб Князя Володимира і Київської Руси — Тризуб, вишиту національну одіж чи мазепинку та синьо-жовтий стяг. Так чинив би кожний український патріот будь він і „рожевої барви". Але підголосок російського шовініста йому вдогоду мусить висміяти не тільки „буржуазний націоналізм", але й саму таки власну свою природу і всі святощі своєї землі — України.

Страйк контролерів летунства, який заторкнув 21 найбільших летовищ в Америці з найгістішим рухом літаків, це куди глибша проблема, як використовування робітничою спілкою контролерів летунства того основного права, що його добився робітничий рух: право страйкувати в обороні своїх професійних інтересів. Карло Маркс пророчив невідхильну революцію робітничого пролетаріяту, що мусить повстати проти експлоатуючого його капіталізму. Але він, Карло Маркс, („Капітал", 1868) не передбачив постання легальних робітничих спілок, не передбачив колективних договорів праці між працедавцями і працівниками, не передбачив усіх способів, якими робітники можуть старатися за поправу свого заробітного стану, включно з правом страйкувати. Проте Професійна організація контролерів летунського руху, що нараховує кругло 14,000 членів, виразно, добровільно, без натиску згори, вписала у свій чартер клявзулю, що в заходах за поправу стану своїх членів не буде користуватися страйком. Значить, цей страйк нелегальний.

Нелегальний страйк

„Очевидно, він (страйк) нелеґальний, заявив один із речників названої спілки, — але американська революція у боротьбі проти Англії була теж нелеґальною". Порівняння цілком дикувинне: бо американська революція була війною за свою свободу, її спровокувало здирство англійських портових митників, — це була визвольна війна, війна за ідеал державної волі. А страйк летунських контролерів є стовідсотковим прикладом на страйк за здобуття більшого заробітку. І його можна би (треба би) виправдати, хоч би він і був зламанням формального зобов'язання щодо страйку, якщо б тут діялася дійсно кривда даним членам спілки. Тим часом деякі летунські контролери — залежно від часу служби

— заробляють річно до 49,000 долярів, а пересічна платня американського летунського контролера цивільних летунських компаній становить 33,000 долярів. Якщо прийняти, що навіть 13,000 з цієї платні йде на прибутковий податок, на пенсійний фонд, на здоровну й інші асекурації, то такий службовик таки дістає річно 20,000 дол., себто місячно коло 1,600 долярів — це найнижча платня такого працівника. Страйкують, домагаючись коло 50,000 долярів річно для кожного та зменшення часу праці до 32-ох годин тижнево. Компромісову оферту представника Уряду негайно відкинули, а демонстрації страйкуючих йдуть під акомпаньямент ворожих Урядові окликів з піднесеними вгору п'ястуками — за комуністичним звичаєм.

Наслідки страйку для всіх сторін надзвичайно болючі. Летунські фірми — якщо страйк продовжиться — можуть втрачати денно по кругло 10 мільйонів долярів. Спілка розпоряджає три і півмільйоновим фондом на випадок страйку, але згідно зі заявами суддів — спілку і окремих її членів засудять на багатомільйонові грошові кари плюс можливість в'язничних кар „за образу суду". Очевидно адвокати робітничої спілки мають змогу апелювати від проголошених кар та взагалі піддавати під сумнів право даних суддів карати грішми чи в'язницею страйкарів. Покищо обидві сторони займають непримирливу позицію. Президент Реґен заявив, що він „Не має вибору — що це таке яскраве порушення закону, що він як конституційний оборонець правопорядку в країні, не всилі навіть переґоворювати із страйкарями: хай вернуться до праці, тоді можна буде говорити. Але даний Президентом ультимативний термін давно минув і страйк продовжується.

„Амнестії не буде"

Настала ситуація, якої в ЗСА ще ніколи не було, дармащо, страйків було вже безліч. У даному випадку Президент заангажував свій особистий престиж, коли перестеріг, що „амнестії (для страйкуючих) не буде". Знову ж робітничі спілки (Юніі) вбачають у непримирливій поставі Уряду „фашистські методи" і підкреслюють потребу солідарности зорганізованого робітництва. Уряд не може поступитися не тільки з уваги на престиж, на „гонор", але й практично тому, що виконання вимог летунських контролерів у практиці — значило б заперечення цілої економічної політики Роналда Регена. В основі цієї політики лежить вимога обмежити дещо свої життєві видатки, пожертвувати дещо зі своїх надмірних вигод, зменшити свій приватний, родинний, бюджет, щоб можна було перевести радикальні ощадности у федеральному бюджеті із скресленням прерізних проєктів на велетенську суму коло 30 більйонів долярів в бюджеті, що його представив Картер. Вимоги страйкуючих летунських

(Закінчення на стор. 4)

Іван Кедрин

ЗАПАМОРОЧЕННЯ ВІД ДОБРОБУТУ

З НАШИХ БУДНІВ

Прилетів бузько

Цю розмову „на призьбі" розпочала, як звичайно, пані Ірина з Гартфорду, доводячи не знати котрий зайвий раз сусідам і сусідкам, що їй просто страшно розкривати кожне нове число „Свободи" і кидати оком на цю фатальну третю сторінку, лякаючись, щоб у нескінченій черзі „тих, що відійшли" не натрапити на ім'я когось рідного, близького, зокрема котроїсь товаришки з гімназії Сестер Василіянок...

І знову, як звичайно, припинив потік її красномовности той самий пан меценас з Ірвінґтону:

— Пані ласкава, я не раз вам говорив і ще раз повторяю, що у всьому винна „Свобода", яка дуже дбайливо реєструє тих всіх, що відійшли, але свідомо чи несвідомо бойкотує тих, що прийшли на світ Божий, значить новонароджене покоління. І я гадаю що це було б великим піднесенням на дусі для читачів нашого найстаршого щоденника, якби редакція паралельно з широко розбудованим жалобним департаментом, відпускала відповідне місце на своїх шпальтах також новонародженим бельбасикам.

— Так, як це роблять, скажемо, поляки, — вмішався в розмову пан інженер з Детройту. — У нас, в столиці Форда і Ека, місцева польська газета, „Нови Дзєннік"", присвячує багато місця й уваги дуже популярній у цій газеті секції „Боцян Пшилєцял", що в нашій милозвучній мові означає „прилетів бузько", розуміється, у важливій, так би мовити популяційній місії... А чому питаю, українським редакторам не взяти б час від часу доброго прикладу від західніх сусідів?

— Мої панове, — забрав слово пан редактор з Трентону, — у нас, українців, цей номер не перейде! Бо наші велебні мовознавці як зачнуть у своїх мовних „кутиках" сперечатись, як має бути правильно по-літературному: „бузько", чи „бузьок", „лелека", або „чорногуз", то заженуть цілу справу зі своїх „кутків — у сліпий кут!

— Ба навіть якби узгіднити це питання з мовознавчого боку, то і так не вийде діло з боку популяційного! — підняв угору палець один із сеньйорів УНСоюзу. — Бо звідки ви наберете стільки матеріялу, щоб виповнити таку „лелечу" рубрику, коли політична еміґрація так слабо, на жаль, себе проявляє у царині розмноження козацького роду?... Може англомовний „Український Тижневик" виповнив би цю прогалину раз у тиждень, але україномовний щоденник — не дасть ради!

— Чи вам, панове, не сором, отак крякати чорними круками? — обізвалась представниця кращого пола, вже згадана пані Ірина. — Чи ви цього не бачите, скільки дитячого дробу висипається щонеділі з гантерської церкви після Богослужения?... Аж серце в грудях росте, коли дивитесь на ці українські діти-квіти! Ні, шановні панове, ще не вмерла козацька мати в екзилі, а якби декотрі з матерів і впали на силах, тоді ми, українські бабуні ще станемо їм на зміну!

З чоловічого боку загриміли такі рясні оплески й оклики „Слава", що заглушили голос дзвіночка, що закликав гостей на вечерю.

Ікер

Володимир Душник

НОВИЙ КЛОПІТ ВАРШАВИ: ПРОТЕСТИ ПОЛЬСЬКИХ ПРОТЕСТАНТІВ

Можна завважити, що діяльність польських робітничих організацій — це не єдиний клопіт польського комуністичного уряду у Варшаві. Час від часу ми чуємо про протести національних меншин в Польщі, — українців, білорусинів і литовців, — які протестують проти польонізації їхніх національних культур та мов. Здавалося, що передвоєнна історія Польщі і її досвід із національними меншинами в 1920-1939 роках дещо навчили про права національних меншин.

Польські історики теперішньої доби часто критикують довоєнний уряд Польщі, закриваючи очі на теперішні переслідування та польонізацію національних меншин. Пригадаймо тільки — меморіял Миколи Сівіцького до Об'єднаних Націй (1980) в обороні переслідуваних українців, виступ польського історика В. Серчика перед Українським Суспільно-Культурним Товариством (УСКТ), критичну статтю про переслідування українців у паризькій „Культурі" та польсько-український панель тижневика „Пломєнє"

В останніх днях польські протестанти почали протестувати не так проти варшавського уряду, як проти дискримінації супроти них з боку Польської Католицької Церкви.

Недавно американський журналіст Вілліям Ф. Віллібі повернувся до Америки з поїздки по Польщі, зреферувавши про ці протести не-католиків. Пишучи про силу і життєвість Польської Католицької Церкви, він наводить слова Анджея Войтовіча, пресового референта Польської Екуменічної Ради, який нещадно критикував арогантну поставу польської католицької ієрархії і католицьких вірних. Наприклад, не зважаючи на голосні протести польських лютеранів і протестантів у Західній Європі, на Мазурах багато польських протестантських костьолів забрали поляки силою.

Польські протестанти уважають себе окремою меншиною, яку особливо переслідує Польська Католицька Церква.

Навівши толерантність такої католицької країни як, Австрія, А. Войтовіч сказав, що наймаркантнішим виявом дискримінації проти польських протестантів є насильна конфіскація протестантських костьолів польськими католиками, часто за згодою даного єпископа.

Войтовіч теж оскаржив Польську Католицьку Церкву в „польському католицькому месіянізмі", і твердив, що „дух екуменізму" в Польщі — це пуста фраза, що її уживають польські католики для репрезентації закордоном. Він далі твердив, що вибір польського Папи та відвідини Папи Івана Павла II до Польщі два роки тому штовхнули польських католиків до ще більшої ароганції та „почуття месіянізму".

Ще від часів реформації контроль церковної власности був однією з причин довгих конфліктів між католиками і протестантами. Після прилучення німецьких територій до комуністичної Польщі, сотки тисяч німців-лютеранів залишили свої протестантські церкви, які в більшості відібрали їм польські католики. Навіть у таких місцевостях, де ці церкви опинилися в руках протестантів, якщо тих протестантів було мало, католики ці церкви забирали на вбласність.

Ця самопевність польських католиків — сказав Войтовіч, — значно зросла саме тоді, коли Католицька Церква в Польщі недвозначно станула по стороні польського робітничого руху. Польський єпископат має велику силу та вплив серед своїх вірних, і якщо б польські католицькі єпископи цього хотіли, ці протестантські церкви були б негайно повернені протестантам. На превелике здивування протестантів, польські католицькі єпископи цього не хочуть зробити.

Для українців — цього роду поведінка польських католиків не є нічим новим. Після обрахувань компетентних українських чинників у Польщі, польські католики, при підтримці комуністичного уряду забрали понад 400 українських церков і каплиць на Лемківщині перемінили їх у польські костьоли, або знищили їх до недопізнання. У десятках українських сіл понищено стародавні цвинтарі з українськими написами на пам'ятниках, щоб тим чином затерти всякі сліди українського походження й власности.

Можна сказати, що в Польщі, як і давно, так і сьогодні немає ані національної, ані релігійної толерантности.

Жидівський журнал — про мовну політику Москви

В дні 16-го червня ц. р. жидівський нюйоркський журнал „Форвард", помістив цікаву статтю Іллі Фалькова, мабуть, нового жидівського емігранта з СССР, про мовну політику Москви. Зміст цієї статті, п. з. „Воно є так...." передаємо у вільному українському перекладі:

Брежнєв обіцює культурні вахляри

У перших роках після комуністичної революції ,совєтський уряд надав певні права різним національностям в мережі їхніх мов і культур.

Повища заява була соціялістичною у контексті загальнонаціонального форуму, тому почали вчити матірну мову в школах усіх республік. В тому часі відкрито також жидівські школи, в яких понад 150,000 жидівських дітей вчилися жидівської мови і літератури.

Одначе в 1930 роках Сталін почав впроваджувати насильну русифікацію, і першими жертвами впали жидівські школи, учительські семінари, залишаючи жидівську участь у навчанні в кількох університетах і жидівських інституціях. Тоді почали відкривати російські школи в усіх республіках, а особливо в Україні і Білорусі. Як вам відомо, русифікація в останніх роках зробила великі успіхи: вспіли зрусифікувати майже всі школи в Україні і Білорусі, зокрема у великих містах.

В університетах у Мінську, Харкові і Одесі

(Закінчення на стор. 4)

А. Власенко-Бойцун

ІЗ КРУГОСВІТНЬОЇ ПОДОРОЖІ ПО ДАЛЕКОМУ СХОДІ

III.

Аж вранці другого дня я зорієнтувалась, що я не в місті Наріта, а в релігійному заведенні чи манастирі секти Нарітазан Шіншоджі. Мій готель стояв у підніжжі горба, на якому у всій величі я побачила святиню, що видалась мені куди кращою як церква в Кіото. До неї вели 63 вигідні сходи. Історія цієї святині дуже цікава: ще в 939 році вибухло тут повстання. Тодішній імператор Сузаку послав владику Канджо успокоїти повстання. Владика взяв зі собою статую Будди і через три тижні переводив відповідні церемонії-молитви. Останнього дня у бою загинув провідник повстання Масакадо, і його тоді зліквідовано. Вертаючись назад до Кіото, владика хотів забрати статую зі собою, одначе виявилось, що статуя стала дуже важкою. А крім цього владика почув божий голос: „Я тут буду повіки, щоб полегшити долю народу". Імператор зворушений тими подіями наказав побудувати Нарітазанську святиню із назвою „Шіншоджі".

А я була надзвичайно зворушена, коли вранці ввійшовши до святині, побачила „всевідуще око" в золотих промінних сонця, яке якраз піднеслось на небозводі й освітило „око" у скляній фресці. Подібне християнське око я бачила в бойківських церквах. Святиня так мені подобалась, що я на протязі трьох днів була в ній принаймні десять разів. Вона так, як; церква св. Петра в Римі викликала пошану до людського духа й мистецтва для Божого Маєстату. А коли я останнього дня поклала всі свої монети на лавці для жертв, підійшов до мене, мабуть, монах і дав мені засушену квітку і сказав, що її треба спалити на жертівнику, а моє бажання здійсниться. Тільки я не могла ніякого бажання тоді зформулювати, а лише подумала, що хотіла б ще колись знову побувати в тій святині; це подібне до цього бажання як у Римі, де кажуть кидати гріш у воду, щоб знову приїхати до Риму.

Святиня у Нарітазані не є лише релігійною установою, але також освітньою і харитативною. Вона вдержує садочок, школу, музей і бібліотеку, фахові курси і захисти для вбогих. Кажуть, що 10 мільйонів японців відвідує її кожного року. Протягом року обходять там 5 празників: Новий рік, роковини Сого біля мавзолею (в лютому), празник цвітучих черешень (квітень), День парку, (що займає 46 акрів) біля святині та осінє свято спортів і дужання. Нарітазан має також триповерхову пагоду, цивільний центр, спортові площі та став для рибалок.

У Нарітазані можна спостерігати порядок і традиційне тяготіння до влади родів, що в історії Японії грали завжди велику ролю. Саме ця родова традиція, яка по своїй суті є японським націоналізмом,старається тепер відібрати від уряду державні монополії та перебрати економічний провід країни в свої руки, а в дальшому і політичний провід.

Гонконг — це брама до Китаю, так, принаймні називають цю ще англійську колонію британці, а китайці не стараються і не старались після проголошення Китайської Народної Республіки його відібрати, бо для них цей порт був і „вікном у Захід".

Територія острова Гонконгу разом із частиною півострова Ковлон, де побудований аеродром, виносить 403,7 квадратних миль, на якім то просторі живе 4 і півмільйона людей різних рас, культур і віросповідань. Гонконг — це в першу чергу комерційний центр, де перехрещуються давні торговельні звичаї Далекого сходу з новітніми банковими і компютеровими системами модерного Заходу на маленькому просторі Центрального дистрикту, званого раніше Вікторією, що досі залишилась наче столиця цієї найбагатшої колонії.

Португальці перші відкрили цей мальовничий залив ще в 1600 роках, але в наступному столітті жвава торгівля англійських фірм з Орієнтом із постійним осідком в Кантоні, спонукала побудувати тут порт для постійного причалювання кораблів на початку XVIII століття аж до славної війни за опіюм, яка закінчилась корисним для Англії миром в Нанкінгу у 1842 році, а порт став англійською колонією. У 1898 році т. зв. нові території були додані до порту та й залишились досі як гонконгська колонія.

Клімат тут лагідний: взимі між 50 і 70 ступенів Фаренгайта, а вліті температура перевищує 80 ступнів. Тут завжди можна ходити в сандалях чи китайських патинках. Усюди можна розговоритись англійською мовою, бо кожна дитина в Гонкокгу вивчає цю мову в школі.

Після Наріти Гонконг видається Ню Йорком, подібно тісний і брудний. Вже в Сиднею довідалась, що з летовища до міста найкраще їхати поромом. Можна теж взяти таксівку і переїхати тунелем швидше, але в мене було багато часу, тому я знову залишила більший багаж на аеродромі, і вдягнувши літний костюм, сіла на автобус, що відходить до пристані. А там, уже здалеку, побачила Міжнародний готель, де були зарезервовані для мене два нічліги. Цей готель був не лише міжнародним але також міжрасовим. Білих у вестибюлі було лише кілька, які вже виїжджали і дожидали транспортації готелевою лімузиною, що ось-ось мала привезти нових пасажирів. Коли вона приїхала, то у вестибюлі стало тісно, бо прибула екскурсія китайців. Добре, що я вже полагодила формальності та могла відпочити в малій кімнаті на шестому поверсі, звідкіля був гарний вид на пристань.

Гонконг — це місто вузьких вуличок і провулків, яке найкраще оглядати мандруючи ними, а згубитись важко, з усіх усюдів видно все пристань і різного роду кораблики, човники, пороми. Можна теж взяти одну туру, щоб зорієнтуватися, що й кого саме цікавить, а тоді вже починати мандрівку. Найкраща тура — це т. зв. „Пік Трам" — їзда на вершок гори із центру міста (три доляри), з якої простягається широкий вид на місто, пристань і Ковльон та вибрати собі секцію зацікавлення. Я особисто полюбила пором — „Стар-феррі", що курсує щопівгодини між Ковльоном, де знаходиться летовище і містом по Фрагрант пристані, назва якої значить те саме, що Гонконг, тобто приємний запах (як парфуми чи букету цвітів), хоч його тепер важко зловити, але колись цей п'янкий запах цвітів надав місцевості назву. „Стар-феррі" також курсує на острів Вікторії, до англійської дільниці. Сидячи на верху порому, можна досхочу надивитись на метушню у пристані, можна побачити люксусові яхти, поруч старих-престарих барж і човнів різного типу і віку,

(Продовження на ст. 3)

Із кругосвітньої подорожі...

(*Продовження зі стор. 2*)

можна почути голосні розмови на різних мовах, побачити людей, що торгують різними товарами і їх звичайними човнами, та гребучи завзято веслами, кудись везуть; а в човні — навіть якась бабуся із собачкою. Вона кудись їхала сама без ніякої допомоги, ледве порушуючи веслом, а керманич порома, сигналізуючи їй уважно, без злости, минає. Висідаєте на терміналі в центрі міста, напроти Сіті Голл т. зв. Ситік Сквер майдані, а довкола високі будинки готелів, різних банків, представництва летунських ліній тощо. Пройшовши цей добре впорядкований квартал, опинюєтесь у комерційному секторі міста. Найбільше крамниць зі золотими виробами, вони тут найдешевші, навіть я з моїм скромним бюджетом дозволила собі на купно перстенів для доньки, ланцюжків для внуків, а найбільше захопили мене кістяні шахи, які я теж купила. І чого тільки в Гонконгу немає. Це неначе магазин усіх товарів і виробів у світі. А далі на Вінг вулиці — матеріяли всякого роду і барви, рай для жінок кожного віку і кожної раси, а вибір безмежний. Аж тоді я зрозуміла, чому жінки в Австралії їдуть „на купно" до Пахучого міста, ненадаром ціла та дільниця називається — Одяговою, „Кльодінг Алей".

Йдучи вище — базар овочів, хіба також найбільший вибір, бо привозять туди тропікальні овочі з Полінезії, та й китайські з Народної Китайської Республіки, а з Японії Черешні, які мені так смакували в Наріті. Ще дальше продають 100-літні яйця, очевидно, що вони сто літ не мають, може кілька днів лише, але приправлені за старою може й тисячолітнім переписом, дуже смачні, але погано виглядають і я довго придивлялась як їх їдять і як вони іншим смакують. Але таки купила, добрі були і я їх з'їла до останнього кусочка, а тоді попила сильним китайським чайком. Одначе вже китайських страв я не їла, бо мала досить японських і дуже зраділа, що недалеко мого готелю був популярний МекДоналд, де можна було купити і гамбургери подібного смаку до американських та і бараболю по-французьки, а Кока-кола мала такий же самий смак, що і в ЗСА.

Другого дня я знову поїхала в місто поромом, але вже по базарах не ходила, а зайшла до музею зі старинними китайськими виробами з часів різних династій, оглянула теж китайські гаптовані скатерті й подушки, зайшла до парку і на пошту, щоб усім моїм друзям вислати привітання з міжнародного базару — Гонконгу.

Покидала я це не пахуче місто без жалю, як завжди покидаю Ню Йорк і не задержуюсь у ньому довше, чим потрібно. Єдине місто, яке мені подобалось і в якому я радо посиділа б довше — це Сідней в Австралії. Коли я знову приїхала на летовище, мій „стенд-бай" квиток не завів мене, бо на великому 747 літаку було багато місця і кожний пасажир міг собі зайняти цілий один ряд; до Ню Делі в Індії їхало лише четверо людей, а до Франкфурту — 27.

ГОЛОВА КОМІСІЇ СПОСОБІВ І ЗАСОБІВ Ден Ростенковскі має свої способи покарання тих демократів, які, не зважаючи на пересторогу, голосували за проєктами президента Регена в Палаті Репрезентантів. Кореспонденти довідались від члена цієї комісії конгресмена Кента Генсі з Тексасу, що коротко після голосування Ростенковскі повідомив його, що він не може взяти участи у тритижневій офіційній подорожі до Китайської Народної Республіки і Гонгонгу разом з іншими членами комісії.

Поклін великому родові

Іван і Настя Дмитришини

„Дорогі, бабцю і дідусю! З нагоди Вашого 60-річчя мені припала честь зложити вам побажання від усіх ваших внуків і правнучки. Хай Бог кріпить вас щастям і здоров'ям моного-много літ прожити. Дай Боже, щоб ви ще дочекали 75-річчя—я вам бажаю від нас усіх!"—і маленька Іванка, дочка сина Миколи та Анізії, зі ще меньшою Катериною, дочкою внука Івана, передали зворушеному Іванові та аж заплаканій з радости Насті Дмитришинам китицю рож, дістали від діда і баби щирі поцілунки, а біля 40 гостей врочисто і грімко відспівали „Многая літа".

Так увечері в неділю, 21-го червня цього року, у гарному і модерному Інтернешенел Інн біля вінніпеґського летовища, відбулася ювілей на гостина в шану 60-річчя подружжя, 83-річчя Івана і 81-річчя Насті Дмитришинів, патріярхів великого і славного в Манітобі роду.

Гостину влаштували діти, внуки і велика родина ювілятів, що їх перед гостиною у церкві Св. Покрова, парафіянами якої є ювіляти понад 30 років, після врочистого молебня, коронування та святкової проповіді, благословив парох о. митрат Роман Добрянський в асисті о. О. Андріїшина. На вечірці зібралися діти ювілятів, з яких син Омелян з дружиною Меланією та внуками Богданом і Мироном прибули з Торонто, а дочка Магдалина Зелена прибула з внучатами Кирилком і Кароліною аж з далекої Маямі, Флорида, де її чоловік, що проводить туристичне літакове агенство, мусив з огляду на сезон залишитись.

Гомінко було в залі ювілейної гостини і, наче казки, слухали гості подробиці з життя ювілятів, Івана та його дружини Анастазії, які з далекого подільського Зборова, де ювілят провадив своє підприємство, тяжкими дорогами політичних емігрантів у 1944 році покинули рідну Україну і, крім двох-трьох клунків з найконечнішим, залишили все, починаючи від загальної пошани і власної хати до виглядів, плянів та мрій на майбутнє для себе і своїх малих дітей.

Забрали зі собою тільки своїх п'ятьох дітей, найменший з котрих тепер педагог-математик Григорій, мав тоді чотири роки. Молитва, як казала п-ні Настя, була в той час порятунком для всієї родини, що кіньми й повним діточок возом подалася до Старого Самбіру, Фельштину, на Криницю, звідти на Словаччину.

В одному місці, йдучи з цілою валкою втікачів, на роздорожжі Дмитришини відлучилися від караванч, ніби сам Бог мав їх у свойій опіці: решта валки, що поїхала іншою дорогою, попала в руки большевицьких партизан, які вистріляли всіх чоловіків та юнаків у ній. Далі через Мадярщину до Відня (й ославленого Штрасгофу в ньому) і звідти на село Пробдорф та, врешті, у 1946 році до українського табору діпістів у Міттенвальді. Звідти, у 1949 році Дмитришини з великою громадою підлітків прибули до Вінніпегу і там залишилися, поки Іван пішов на пенсію в 1967 році.

Тяжка праця і гаряче бажання вивести дітей у люди виповнили і в Канаді всі роки побуту Івана і Насті Дмитришинів. Але це вже така їх вдача і така їх дмитришинівська кров: якби не те, що п-ні Настя (з роду Баранчуків, міщан Зборова) знемагає важко на ноги, її ще й сьогодні знаходили б поруч свого 83-літнього чоловіка Івана, що за хатою при 1002 Мавнтен, день-у-день пильнує свій великий чудовий город і квітники. Бо, зрештою, Бог благословив родину Дмитришинів, і ювіляти з гордістю дивляться на своїх дітей: на старшу Анну, заміжню за машиністом СНР Семеном Кметом, не тільки відому у Вінніпегу жіночу активістку, доброго промовця та дописувача до газет, але й матір сина Романа, піяніста, що й на ювілейній вечірці чарував своєю грою гостей, сина Івася з невісткою Христею, та їх заміжньою дочкою Анною; на першого сина Омеляна, що дістав, мабуть, по батькові торговельний хист, і з дружиною Мелянією, з Джумбеляків, належить до найкращих у Торонто посередників нерухомого майна, які вже другий рік дістають перші нагороди за свої успіхи, та безкоштовні подорожі до далеких країн, та пишаються своїми синами—Богданом (якраз іде в університет) і молодим чемпіоном шахістом Мироном; на другого сина, підприємця Миколу, який із дружиною Анізією, з Кашинських, активні у нашій громаді і пишаються трійкою своїх пластунів—Тарасом, Лідою й Іванкою, тією самою, що складала дідові й бабці привітання; на дочку Магдалину, заміжню за власником туристичного літакового підприємства в Маямі, яка прибула з дітьми—13-річним Кирилком і 11-річною Каролінкою; і, врешті, на сина Григора, відомого з багатьох спеціяльних курсів фахівця-вчителя математики, з молодою дружиною, талановитою маляркою Галею, з Савицьких, які працюють у школах Вінніпегу.

Це ті, які тут були і могли взятн участь у ювілейній вечірці. Не були на ній ні брат ювілята Андрій, який з України прислав свої побажання, ні загинувший з большевицьких рук інший брат ювілята Осип, ні сестра ювілятки Магдалина, заміжня Криса, з далекого онтарійського Елліот Лейку, яка важко нездужає на ноги, ні сестра з України Зеня.

Але зате мав що читати син-вчитель Григор, бо телеграми були не тільки від приятелів та знайомих з Канади й Америки, але й від достойників з уряду прем'єра Трудо, губернатора Канади Шраєра, губернатора Манітоби Джобена, від прем'єра Манітоби Лайонса і від посадника Вінніпегу Норрі. А о. прелат Р.Добрянський, що поблагословив ювілейну вечерю і навесело промовив до ювілятів, передав їм грамоти від Папи Павла Івана, Патріярха Йосифа та Митрополита Максима. Зворушливо і, почавши доброю промовою вечір, вела гостину як господиня найстарша дочка Анна; веселе слово сказав гість ред. А. Курдидик, а кінцеве слово та молитву провів о. Й.Андріїшин.

Рідкісним і вартим уваги було це родинне свято Івана і Насті Дмитришинів. Великому науку можна було винести з цього про український творчий та трудящий рід, про перемогу сильною волею та трудящістю і посвятою всяких життєвих труднощів, про передачу черговим поколінням традицій та слави батьків і дідів, які перебороли всі труднощі і дивляться з усміхом у сонячний вечір свого життя.

Анатоль Курдидик

Потребують українських книжок в Бразилії

Сан Пауло, Бразилія (В. Б.). — В Сан-Паулівській міській бібліотеці ім. Маріо де Андраде є тільки вісім карточок українських книжок, коли інші етнічні групи цього бразилійського міста мають їх, а отже і книжок в бібліотеці, значно більше (наші сусіди мають їх, наприклад, понад сто). Щоб збільшити кількість українських книжок у цій бібліотеці, з ініціятиви Богдана Білинського відбудеться в суботу, 5-го вересня, з приводу роковин незалежности Бразилії, відповідна Конференція з участю проф. Віри Селянської, проф. Оксани Борушенко і о. Володимира Ханейка, на яку слід прибути українцям, яким дорога справа української культури і освіти. З нагоди Конференції, щоб поповнити книжкові фонди україніки в цій бібліотеці, запрошується громадян-українців, щоб своїми подарунками книжок на різних мовах збагатили цю Сан-Паулівську книгозбірню у ділянці україністики. Адреса бібліотеки: Biblioteca Municipal Mario de Andrade Rua Consolação, 94, Зо 01302, S. Paulo — SP, Brazil.

ТЕЛЕВІЗІЙНИЙ ФЕСТИН—ПІКНІК

Савт Бавнд Брук, Н. Дж. — Заходами керівника Години українських мелодій, радіо і телебачення Романа Мариновича тут, в Українському Селі, в неділю, 16-го серпня ц.р., від год. 12-ої дня відбудеться фестин-пікнік. Гратиме оркестра „Коломийка" М.Шкварка. Вступ: 4 дол., для молоді і пенсіонерів — 3 дол. Дохід призначений на фонд українських телевізійних програм.

НЕВІДПОВІДНА СВІТЛИНА

З дописом п. з. „Філядельфія вшановує Йосипа Гірняка українським фестивалем" у „Свободі з 8-го серпня, ч. 148, поміщено невідповідне фото. — Ред.

Бучач і Бучаччина

Ціна $25.00 + $1.00 пересилки

SVOBODA

30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07303

У 40-ий ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ.

св. п. МИХАЙЛА САЛДАНА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

у ВІВТОРОК, 18-го СЕРПНЯ 1981 р.

о годині 8:30 ранку

в церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ

Просимо в цей день згадати Покійного в своїх молитвах та взяти участь у Богослужбі і Панахиді.

РОДИНА

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашої Найдорожчої ДРУЖИНИ, МАМИ І БАБУНІ

бл. п.

ОЛЬГИ ПЮРКО-БАРАНОВСЬКОЇ

дня 30 СЕРПНЯ 1981 р.

будуть відслужені

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

й

ПАНАХИДА

в церкві СВ. АРХ. МИХАЇЛА в Дірборн, Міч.

Просимо згадати Покійну в цей день у своїх молитвах.

чоловік — МИХАЙЛО
дочка — ЕЛИСАВЕТА РЕАУМЕ з чоловіком і дочками
син — ЖДАН ВОЛОДИМИР ПЮРКО з з дружиною і дітьми
Ближча і дальша Родина в ЗСА, Україні і Канаді

Нема то як на Союзівці!

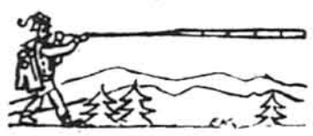

Оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах біля м. Кергонксон, Н. Й.

КОЖНОЇ П'ЯТНИЦІ
ЗАБАВА *при звуках оркестри* **„Союзівка"**
під кер. **Аліка Худолія**
на бубнах **Дорко Сенчишин**
Конферансьє — **Аня Дидик**

СВЯТО МОЛОДІ
ПРОГРАМА

Субота, 15-го серпня, год. 8:30 веч.
КОНЦЕРТ
Співає **Оксана Тромса, Тома Прутиняк**
фортепіян — **Уляна Пінковська, Оксана Равлюк-Прутиняк**
Год. 10-та веч. — ЗАБАВА
Грає оркестра **„Темпо".**

Неділя, 16-го серпня, год. 3:30
ВІДКРИТТЯ СВЯТА МОЛОДІ
ТАНКИ, СПІВИ, ГУМОР
у виконанні Ансамблю **„Союзівка"**
з участю Місс Союзівки 1981 р. — **Орисі Ганушевської**

Понеділок, 17-го серпня
ЗАБАВА *при звуках оркестри* **„Водограй"**

Середа, 19-го серпня, год. 8:30 веч.
КОНЦЕРТ:
фортепіян, бандура і скрипка
ЗАБАВА

П'ятниця, 21-го серпня
ГОСТИННИЙ ВИСТУП КУРСАНТІВ ТАНЦЮВАЛЬНОГО ТАБОРУ в Ґлен Спей
під проводом
п-і Роми Прийми-Богачевської
ЗАБАВА

Субота, 22-го серпня, год. 8:30 веч.
КОНЦЕРТ
Співають: **Василь Найдан, Ліда Гаврилюк, Стефан Шкафаровський.**
ЗАБАВА
Оркестра **„Каменярі" з Дітройту, Міч.**

Неділя, 23-го серпня, год. 3:00 по пол.
„День Союзянки"

Понеділок, 24-го серпня
ЗАБАВА

Середа, 26-го серпня, год. 8:30 веч.
КОНЦЕРТ
Фортепіян, бандура і скрипка.
ЗАБАВА

П'ятниця, 28-го серпня, год. 8:30 веч.
КОНЦЕРТ
Визначних студентів УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО ІНСТИТУТУ
ЗАБАВА

Субота, 29-го серпня, год. 8:30 веч.
КОНЦЕРТ
Музичний Анасамбль „МАЛЬВИ" з Чікаґа, Ілл., Танцювальний Гурток, „ВОЛЯ" з Картерет, Н. Дж.

ДОПОВІДІ І ПРЕЗЕНТАЦІЇ:

Понеділок, 17-го серпня, год. 4-та по пол.
„УКРАЇНСЬКА СКУЛЬПТУРА"
доповідач — **Михайло Черешньовський**

Вівторок, 18-го серпня, год. 8:00 веч.
„ПОЯСНЕННЯ ҐРАФІЧНИХ ПРОЦЕСІВ"
доповідач — **Аркадія Оленська-Петришин**

Вівторок 18-го, четвер 20-го, п'ятниця 21-го серпня, о год. 11-ій перед полуднем.
„СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА: ЇЇ ВПЛИВ НА УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО І СУСПІЛЬСТВО".
доповідач — **Оксана Бакум**

Середа, 19-го серпня, год. 4:00 по пол.
„УКРАЇНСЬКІ ТЕКСТИЛЬНІ ВИРОБИ"
доповідач — **Анна Пащак-Денисик**

П'ятниця, 21-го серпня, год. 4:00 по пол.
Висвітлення фільмів
"THE STRONGEST MAN IN THE WORLD" і "STREETCAR".
доповідач — **фільмовий продуцент — Галя Кучмій**

Понеділок, 24-го серпня, год. 4:00 по пол.
„ТВОРИ МИХАЙЛА МОРОЗА"
доповідач — **проф. Ярослав Лешко**

Вівторок, 25-го серпня, год. 8:00-ма веч.
„ФЕСТИВАЛЬ ФІЛЬМІВ ПРОДУЦЕНТА СЛАВКА НОВИЦЬКОГО"
доповідач — **Славко Новицький.**

Середа, 26-го серпня, год. 4:00-та по пол.
„УКРАЇНСЬКИЙ ЛЯЛЬКОВИЙ ТЕАТР"
доповідач — **Соня Ґураль.**

Четвер, 27-го серпня, год. 4:00 по пол.
„ДЕРЕВОРІЗИ"
доповідач — **Яків Гніздовський**

ВИСТАВКА МОЛОДИХ МИСТЦІВ

Неділя, 16-23-го серпня
Вікторія Варварів, Анна Пащак-Денисик, Олег Денисик, Христина Чура, Лариса Мартинюк, Катерина Шміндак.

Неділя, 23-29-го серпня
Дора Ольшанівська, Катерина Слабодух, Петро Цюпка, Мотря Тимків

ПАНЕЛЬ:

Неділя, 16-го серпня, год. 8:00 веч.
Тема:
„РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА У ВІЛЬНОМУ СВІТІ"

Неділя, 23-го серпня, год. 8:00-ма веч.
Теми:
1) „УКРАЇНСЬКА КЛЯСИЧНА МУЗИКА"
модератор — **Андрій Добрянський**
2) „РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ".

ГОДИНА УКРАЇНСЬКИХ МЕЛЬОДІЙ
РАДІО—ТЕЛЕПЕРЕДАЧА Р. МАРИНОВИЧА
СУБОТА, 22-го СЕРПНЯ, год. 9-та вечора
ОСЕЛЯ СУМА — ЕЛЛЕНВІЛЛ, Н. Й.
ТЕЛЕВІЗІЙНІ ВЕЧЕРНИЦІ
Грає відома оркестра „ДНІПРО" СТРОЦЬКОГО
Вступ: $6.00, 4.00 для молоді й пенсіонерів
Дохід на фонд української телевізійної програми
До численної участи запрошує
РОМАН МАРИНОВИЧ
керівник

ДЛЯ ВШАНУВАННЯ СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ
Інж. МИХАЙЛА І ДАРІЇ
з ЛЕВИЦЬКИХ ХРОНОВ'ЯТІВ
складаю на:
Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗСА .. $100.00
Український Музей в Ню Йорку $100.00
Вашінґтон, Д. К. Остап КОТИК-СТЕПАНОВИЧ

У 40-ий ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п. д-ра БОГДАНА ЗЕНОВІЯ ГУКА-СКАЛИ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в СУБОТУ, 22-го СЕРПНЯ 1981 р. о год. 8:30 рано у церкві БОГОЯВЛЕННЯ ГОСПОДНЬОГО в СТ. ПІТЕРСБУРҐ, Фл. та в соборі СВ. ВОЛОДИМИРА І ОЛЬГИ в Чікаґо

Родину, Приятелів, Друзів та Знайомих до участи в Богослуженнях і про молитви просять:

Д-р МАРІЯ — дружина
ЗЕНОВІЯ І РОМА — доньки
Д-р СТЕПАН — син з дружиною НЕНСІ
ЕВСТАХІЙ МАНАЦЬКИЙ — тесть

ПРЕЗИДІЯ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"

подає до відома, що 5-го липня 1981 р. у Ґданську, в Польщі, помер на 79 році життя український письменник

бл. п.
ВАСИЛЬ ҐІРНИЙ
відомий загально, як фейлетоніст
ФЕДЬ ТРИНДИК
автор роману „Розгублені сили" і збірки „Літературні пародії"
Похований на Центральному цвинтарі в Ґданську

Родині Покійного в Польщі, в Канаді й у ЗСА складаємо наші глибокі співчуття.

ПРЕЗИДІЯ ОУП „СЛОВО"

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

КОЛИ ПОДОРОЖУЄТЕ:
- АВТОМ власним або чужим
- АВТОБУСОМ
- ПОЇЗДОМ
- ЛІТАКОМ
- чи КОРАБЛЕМ

всюди і завжди хоронить Вас

акцидентова грамота

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

З великим смутком повідомляється Родину і Знайомих, що 13-го серпня 1981 р. відійшов у Вічність на 72 році життя у Лондоні, Англія

бл. п.
ЕВГЕН СТЕТКЕВИЧ

ПОХОРОН — відбудеться в понеділок, 17-го серпня 1981 р. у Лондоні.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

В глибокому смутку
син — РОМАН з дружиною НАДІЄЮ, внучка СОНЯ і Родина

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ТУРНІРИ КОПАНОГО М'ЯЧА

У днях 22-23-го серпня цього року на площі оселі СУМ-А в Елленвіллі, Ню Йорк, відбудеться турнір українських дружин юнацьких вікових груп, що його організував під протекторатом УСІЦАК Крайова Управа СУМ-А. До участі в цьому турнірі запрошені українські дружини з Клівленду, Чікаго, Нюарку, Філядельфії і Йонкерсу.

ТУРНІР ПЕРШИХ ДРУЖИН

У днях 29-30-го серпня ц.р., на площі оселі УБСоюзу в Глен Спей, Ню Йорк, відбудеться турнір перших дружин, які виступають в офіційних американських лігах. До участи в цьому турнірі, що його організував під протекторатом УСІЦАК УСВТ „Чорноморська Січ", запрошені українські дружини з Філядельфії, Клівленду, Йонкерсу, Ню Йорку і Нюарку. Цей турнір спонзорує Управа оселі „Верховина" і Український Братський Союз.

РОЗПОЧАВСЯ ТУРНІР АНГОЙЗЕР БУШ

Дня 30-го липня ц.р. відбулася друга рунда розгривок турніру „Ангойзер Буш", колишнього „Райнголд", в якому бере участь вісім чільних дружин із трьох півпрофесійних ліг із стейтів Ню Джерзі і Ню Йорку. На початку гри проходять у двох рівнорядних підгрупах, після закінчення яких по дві дружини, що займуть кращі місця, увійдуть до півфіналу, а переможці — до фіналу.

В другій рунді відбула свою першу гру єдина українська дружина, якою у цьому турнірі є „Чорноморська Січ". У першій зустрічі „Січовики" зустрілися з німецьким клюбом Елизабет на площі Фарчерс Гров у Юньйон, Ню Джерзі, з яким закінчили нерішеним вислідом 1:1. Ведення 1:0 здобули німці вже в першій хвилині, але наша дружина швидко вирівняла, перейняла ініціятиву і хоч переважала, та все таки вислід залишився не змінним.

Єдиного голя для „Ч.Січі" здобув з подачі Андрія Бакуна Данило Благий. Крім них, у складі „Ч.Січі" в цій зустрічі виступали: М. Хамуляк, В.Ткач, М.Микуляк, Р.Колес, І.Чижович, І. Чекій, Ч.Петручелі, Р.Ганич, Дж. Йогансон. Провідник А. Охрименко.

Вістки з України

СПРАВЖНІ ПРИЧИНИ ЗАНЕПАДУ КОПАНОГО М'ЯЧА В ЗАКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ

У київській „Спортивній Газеті" з дня 23-го липня ц.р. визначний український спортовець В.Богданович помістив цікаву статтю під наголовком „Що сталося з „Говерлою"?, в якій він подав одну з основних причин, чому в Закарпатській Україні заіснував занепад тієї популярної ділянки спорту.

Цими дійсними фактами автор виявив голословність совєтських спортових пропагандистів, які на кожному кроці чваняться тим, що в теперішній червоній імперії держава піклується і пильно дбає про розвиток спорту та створює найкращі можливості для спортовців і спортових діячів. Не сумніваємося, що так воно є в столиці імперії Москві та інших російських містах. Та якщо йдеться про стан у більшості міст поневоленої України, то в них правдиву дійсність віддзеркалив Богданович про одне з них, яким є славне місто Ужгород, де колись успішно діяло спортове товариство „Русь". Далі подаємо без жадних коментарів головні виїмки зі згаданої вище статті.

„З Говерлою — однією з наймальовничіших карпатських вершин-нічого не сталося, вона, як і раніше, милує око і місцевих жителів, і тисяч туристів, яких гостинно зустрічає Закарпаття. Коли кілька років тому в Ужгороді вирішили перейменувати футбольну команду „Верховина" на „Говерлю", подумалося: тепер вона стане такою ж славною як і вершина, на честь якої її названо. Та ба, сьогодні в другій лізі, здається, нема клюбу, який би не сказав, що він легко подолав „Говерлю". Навесні нинішнього року я побував у команді, коли вона готувалася до сезону у Берегові. І був прикро вражений. Футболісти займалися неохоче, після занять роз'їжджалися по домівках, деякі могли пропустити одне-два тренування.

Заплянована програма виконував за „ методою" стук-грюк, аби з рук, і чемпіонат „Говерля" зустріла, звичайно, непідготованою.. Нині, коли вимоги до плодотворної підготовки спортовців значно зросли, багато що залежить від умов, за яких вона проходить. З повним знанням справи можу засвідчити, що „Говерля" їх не має. Кілька років тому в Ужгороді почали переобладнувати стадіон „Спартака", але до кінця справу не довели. Його поле, яке є базовим у „Говерлі", для тренувань непридатне. Нема у футболістів не тільки допоміжного обладнання, а й звичайної кімнати, в якій тренер міг би зібрати змагунів, щоб обговорити проведений матч, провести теоретичне заняття, просто побесідувати з підопічними. Єдине приміщення, яке є у тренера, править і за комору, і за лікарський кабінет. Можете уявити собі, як тут проводять медичні огляди.

А про відпочинок після матчу, про реабілітаційні заходи в „Говерлі" тільки мріють. Така сумна картина, на жаль, існує вже не перший рік. Про все це знають і місцеві спортові організації, і республіканська рада „Спартака", куди не раз зверталися по допомогу тренери, що в різні часи працювали з командою. Їх заспокоювали, обіцяли, що незабаром „Говерля" матиме все необхідне. Та спливали роки, і все лишилося по старому...

Тому нинішне останне місце „Говерлі" точно відповідає тим умовам, у яких вона не живе повнокровним тренувальним життям, а з усіх сил тільки бореться за існування. Пам'ятаєте, скільки видатних майстрів футболу свого часу підготувала ужгородська команда! З такими її вихованцями, як Коман, Товт, Михалина і Юст, Сабо і Беца, Мозер і Сенгетовський, Медвідь і Турянчик та інші, пов'язано чимало славних сторінок радянського футболу. А за останні п'ять років жоден „випускник" закарпатської футбольної школи не з'явився в клюбах вищої ліги..."

Подав (от)

ЕВРОПЕЙСЬКА ПРЕСА ВІДМІЧУЄ

Згідно з повідомленням европейської преси, в столиці Греції Атенах, 19-го липня ц.р. розпочав серію виступів Український Спортово-Художній Ансамбль „Балет на льоду", який прибув сюди зі столиці України Києва.

Як відмічують окремі кореспонденти, це вперше в історії цього міста на славнозвісному Олімпійському стадіоні, на лоні якого київські технічні працівники створили штучний лід, для багатьох тисяч глядачів лунали мелодії українських пісень: „Думи мої, думи мої", „Ой, не світи, місяченьку", „Реве та стогне Дніпр широкий", під звуки яких артисти виконували на льоду танцювальні точки. Між найкращими, що їх назвали окремі журналісти, були такі артисти: Леся Дегтяр, Галина Гржибовська, Анатолій Євдокимів, у танці „Українська сюїта", Вячеслав Бабошин, Василь Кухар, Олена Мечник і Марина Поплавська.

У розмові з одним із журналістів відомий в Атенах архітект, любитель спортово-мистецьких танців, між іншими, так висловив своє захоплення: „Я ніколи не бачив подібних видовищ. Вражає не тільки дивовижна спортова майстерність цих українських дівчат і юнаків. Безмірно хвилює глибина змісту спектаклю. Жадного бездумного жесту чи руху, ніякого трюкацтва: все підкорене красивим шляхетним почуттям, все викликає роздуми, печаль або радість..."

Очевидно, російські політруки з посольства СССР та „дипломати" використовують ці успішні виступи Українського Ансамблю для своїх імперіялістичних цілей, але вони вже не в силі закрити перед глядачами вільного світу глибокі бажання українського народу жити своїм власним життям творити і плекати рідну культуру, що намагається робити і цей Ансамбль у важких окупаційних умовинах.

Жидівський журнал...

(Продовження зі стор. 2-ої)

майже всі предмети викладають російською мовою. Нові російські емігранти оповідають, що у великих містах національних республік люди говорять тільки по-російськи.

Російський уряд також заселив росіянами Литву, Латвію і Естонію, як також інші національні республіки. Навіть тоді, коли не було ще такої посиленої русифікації, українці, які жили поза межами України, не мали змоги відкрити власних шкіл чи театрів в їхній рідній мові. Виняток зроблено у випадку поляків і німців, які не мають своїх окремих республік, як також жиди, які нібито мають власну автономію у Біробірджані, не мали цього привілею.

Під час XXVI конгресу Комуністичної Партії Леонід Брежнєв здивував делегатів, заявивши, що національні групи, які живуть поза межами своїх республік, як, наприклад, українці чи білорусини, і які живуть в російській республіці, повинні мати нагоду жити в рамках своєї власної культури. Вони відкриють школи для дітей, у їхній власній мові, та збудують для них культурні інституції.

Брежнєв, на ділі, офіційно проголосив нову політику для лотишів, литовців, молдаван, білорусів і українців та інших національних меншин, які не живуть у їхніх власних республіках. Одначе спеціялісти російської політики цілком інакше інтерпретують цю заяву. Як і колись, так і тепер, російський уряд потребує робітників в Сибірі та в інших територіях. За Сталіна російський уряд арештував мільйони людей і висилав їх до цих саме місць, де вони працювали як невільники. Ще досі існують табори праці в Росії, але не в такому виликому числі. Тепер в Сибірі робітникам платять краще, і вони мають більше привілеїв, але не зважаючи на це, немає багато охотників. Тому сьогодні уряд старається вживати іншого підходу. Вони (уряд) обіцюють робітникам із різних республік культурні права, щоб заохотити їх поселетися в Сибірі чи в Архангельску, але згідно з численними повідомленнями, люди не вірять урядові і не хочуть виїзджати в Сибір. Українці заявляють, що вони хочуть українізації у Києві, а не в Іркутську..

Запомороченння..

(Продовження зі стор. 2-ої)

контролерів із піднесеними вгору п'ястуками глузують із закликів Регена до патріотизму, — з усіх розумових аргументів, що не можливо і не потрібно жити понад стан.

Доказ деморалізації

Психологічним тлом цього летунського страйку не є турбота за матеріяльний стан — за хліб насущний своєї родини. Це не є бажання піднестись трохи вище рівня бідности: Коли 13,000 осіб страйкують, бо їхня пересічна платня 33,000 долярів річно їм замала і вони у боротьбі за свою вищу платню готові причинитися до дальшого заламання цілої економіки країни, то це сумний доказ деморалізації, що її засіяв надмірний добробут. Усі найавторитетніші соціологи, психологи й педагоги погоджуються, що ніщо інше, а надмірний добробут став джерелом упадку моралі молодого покоління та широких кіл американського суспільства. В атмосфері добробуту люди забувають, що існують якісь вищі вартості поза найновішим моделем дорогого авта чи ще кращим, як попередній дім, чи ще кращий нашийник, чи інша прикраса. А втім, людина не може мати двох убрань на собі, ані їсти більше, як дозволяють межі обжирства, — і людина мусить вмерти і не може користуватися надбанням на цій землі — на тому світі. „І з їжею приходить апетит" і з багатством приходить жадоба ще більшого гроша. І коли немає стриму тому гонові за матеріяльними добрами, то мусить прийти катастрофа.

Роналд Реген заповів кампанію за „оновлення Америки". Він переконав Конґрес, щоб пішов йому назустріч щодо його економічного пляну, дармащо не всім цей плян подобається. Але покутують ще в Америці такі цілі поважні зорганізовані групи, як ота професійна спілка летунських контролерів, які не розуміють, що це таке „оновлення" суспільства і не хочуть його. Отож тепер цікаво, чи справді Уряд зможе створити, як заповів, змінену систему забезпеки летунського руху і чи дійсно Уряд зможе з-посеред існуючих 10,000 військових контролерів летунського руху перевести потрібну кількість до цивільного летунства. Покищо кільком тисячам летунських контролерів передано писемне виповідження праці. Якщо вони не вернуться до праці задля „принципу", то це поганий принцип — зроджений із запамороченя добробутом.

Скористайтеся з виїмково доброї нагоди

ОГОЛОШЕННЯ

в Календарі УНСоюзу на 1982-ий рік

який появиться в повному 20-тисячному тиражі „Свободи"

Цим Ви зможете познайомити ввесь український загал з Вашою установою, Вашою професійною обслугою чи Вашим підприємством

Одна сторінка	$90.00
Пів сторінки	50.00
Чверть сторінки	33.00
Одна восьма сторінки	20.00

Замовлення і належність проситься надсилати найдальше до **15-го вересня 1981 р.**

SVOBODA
30 Montgomery St. • Jersey City, N. J. 07302

НОВА ВАРТІСНА ПОЯВА НА НАШОМУ КНИЖКОВОМУ РИНКУ

ЛЮБОВ КОЛЕНСЬКА

ДЗЕРКАЛА

У книжці 16 новель: „Дзеркала", „Каміля", „Розмова з канделябром", Переміна", „Поет", „Немає повороту", „Мій сусіда", „У телефонічній будці", „Джмелиний спів", „Етюд про любов", „Божий чоловік", „Дженні, вернися", „Вже не ті", „Віддали сина", „Голубінь за нами" і „Загибіль птахів".

„Дзеркала" — повість читається з цікавістю і її можна вважати вартісним надбанням нашої літератури...

В. Чапленко

В-во „Свобода"

Ціна: $12.00. Пересилка $1.00
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку

Книжку можна набути:
(Просимо виповнити, відтяти і разом з належністю переслати)

"SVOBODA" BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N. J. 07302

Прошу переслати ..... примірник ..... книжки: Любов Коленська „ДЗЕРКАЛА" на адресу: (писати по англійськи):

Ім'я і прізвище .....

Адреса .....

.....

Чек (моні ордер) на $ ..... залучую.

Дата ..... Підпис .....

Конґресменові Пенсильванії допомогли у виборах українці

Пенсильванійському стейтовому демократичному сенаторові Джозефові Смитові (праворуч) пощастило виграти спеціяльні конгресові вибори у вівторок, 21-го липня, і він став членом Палати Репрезентантів. Дж. Смит заступив як конгресмен спорожніле місце законодавця Реймонда Ф. Ледерера, якому довелося уступити через т. зв. „Абскам" - скандал 5-го травня. Його виборчий дистрикт охоплює частину українського скупчення мешканців північної Філядельфії. На знімці конгресмен є в товаристві відомого союзового діяча Івана Одежинського, який очолював під час спеціяльних виборів комітет „Приятелів Джозефа Смита". З вдячности до української громади, яка допомогла йому у виборах, цей законодавець нещодавно відвідав „український давтавн" Філядельфії, де відбув чимало розмов з українцями й приглянувся до дії численних українських установ. Дружина конгресмена Смита Регіна, з дому Буковська, українського походження.

Д-Р МИХАЙЛО ДАНИЛЮК

На медичні Теми

Лікарський довідник.

Книжка у твердій темно-зеленій обгортці із золотими літерами роботи мистця МИХ. МИХАЛЕВИЧА 336 сторінок. Ціна 7.00 дол.

SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку

ВЕЛИКА ЗНИЖКА ЦІН НА

ФУТРА І КОЖУХИ

Деякі минулорічні фасони нижче ціни продукції. Рівночасно поручаємо чудові футра з мінків, куртки з лисів та інших шляхетних шкір. Кожухи нашої продукції шиті з найліпших шкір еспанських, французьких, аргентинських й американських. Виконуємо всі направи і чищення футер. На місці можна набути імітації кожухів, мінків, джінсові матеріяли і. т. д.

GOLTEX CO. 20 First Ave. N.Y.C., N.Y.
Tel.: (212) 533-7236

Відкрито 7 днів у тижні, від 10-6-ої веч.

ПАМ'ЯТНИКИ

з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку і св. Духа — відома солідна фірма

CYPRESS HILLS MONUMENTS

ВОЛТЕР БЄЛІНСЬКИЙ
Walter Bielanski
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (212) 277-2332

Відкрито в кожний день, в суботу, включно, від 9-5 по полудні, в неділю 10-4 по пол.

На бажання і для вигоди клієнтів, радо заїдемо до Вашого дому з проєктами і порадами.

Tel. GR 3-3550, New York, 10003

І ЗНОВА ДО ШКОЛИ... Всі шкільні підручники всіх наших видавництв одержите в Арці. Каталог — даром.

DELTO GIFT SHOP
146 Firs Avenue
New York, N.Y. 10009
ВЕЛИКИЙ ВИБІР ХУСТОК, СВЕТЕРІВ, ОБРУСІВ, КЕРАМІКИ. ПОДАРУНКИ НА КОЖНУ НАГОДУ.
ZENON IWANYCKY
(212) 533-2906

■ REAL ESTATE ■

1 **Attractive home on 2.1A #**, 4 bdrms./ 1½ baths, pond, lrge. storage bldg., gar., macadam dr., pleasant country, — $57,000.

2 **Lovely modern** 2 sty, wd. fr., 3 bdrm., large liv. rm. with fireplace, kit., din rm., 2 tile baths., gar., storage bldg., gar., carport, extra room ideal for hobbyist, 1.2A. — $80,000.

3 **Small summer cabin**, 2 bdrms, bath, plus loft, fireplace lake rights —$23,500.

4 **SPECIAL!** — 50 BOAT MARINA-beach, sports shop, apt.-house 5 lrge apts. 325 ft. + large lake frontage, very good potential, $230,000 with terms.

BURCKARD REALTY
ROUTE 97
POND EDDY, NEW YORK 12770
Tel.: 914-856-6533

● HELP WANTED ●

SUPERINTENDENT FOR RELIGIOUS INSTITUTION.
Couple preferred. Excellent salary plus on premises apartment including utilities. Able to supervise janitorial staff, have working knowledge of mechanical and electrical systems, some painting and light carpentry, plumbing, electrical and other repairs.
Call between 9-1 PM Mr. Marton
Area 212 Ch 3-8451
Mr. Hyman (212) 388-7300

●FUNERAL DIRECTORS●

Обслуга 24 години денно

JOHN J. SENKO
(212) 388-4416 or (516) 481-7460
Serving the Ukrainian community in all N.Y.C. & Long Island
SENKO FUNERAL HOME
Acros from Holy Ghost Church
213 Bedford Ave. Brooklyn, N.Y.
HEMPSTEAD FUNERAL HOME
89 Peninsula Blvd.
Hempstead, L.I., N.Y. 11550

SINKOWSKY
FUNERAL SERVICE
3535 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 863-2475

191 Avenue "A"
NEW YORK, N.Y. 10009
Тел.: 674-3630

Директор ИОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ
Завідує влаштуванням похоронів в каплицях, положених в кожнім районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

Шукаєте за другим прибутком?

Станьте ОРГАНІЗАТОРОМ УНСоюзу

ПРАЦЯ НА ПОВНИЙ ЧАС, АБО НА КІЛЬКА ГОДИН.

Можете починати свою кар'єру, організуючи спершу свою родину і приятелів.

За інформаціями пишіть до:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.
30 Montgomery St. • Jersey City, N.J. 07302
Atten: Organizing Dept.

або телефонуйте: (201) 451-2200 (Collect)
або (212) 227-5250

Увага! У ВИДАВНИЦТВІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ СВОБОДА Увага!

появилася вже друком монументальна збірка літературних оцінок

Д-ра Луки Луцева

ЛІТЕРАТУРА і ЖИТТЯ

Книжка у твердій темній полотняній обгортці з золотими літерами більшого формату, має 480 сторінок і охоплює повне півстоліття (1925–1975 рр.)

Література і життя, це дійсно монументальний твір, а в ньому бібліографія, оригінальні статті і рецензії про:

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, ІВАНА ФРАНКА, ОЛЬГУ КОБИЛЯНСЬКУ, БОГДАНА ЛЕПКОГО, ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА, ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА, ВАСИЛЯ ПАЧОВСЬКОГО, МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА, ТИМОТЕЯ БОРДУЛЯКА, ОЛЕКСАНДРА КОРНІЙЧУКА, ОЛЕСЯ ГОНЧАРА і ВОЛОДИМИРА СОСЮРУ.

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.
Належність платна лише в амер. долярах $20.00
Замовляти: → порто $1.00

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302